

RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O‘QUV JARAYONIGA TA’SIRI

Usarov Azamat Asatullayevich

Samarqand Davlat tibbiyot universiteti, Samarqand, O‘zbekiston

ANNOTATSIYA

Davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyevning “Dunyoqarashni nima o‘zgartiradi – ilm, daromad, manfaat” degan o‘g‘itlari hozirgi Yangi O‘zbekiston yoshlarini ilm o‘rganishlari uchun eng zo‘r motivatsiya deb o‘ylayman [1,2].

Kalit so‘zlar: *Ilm, bilim, vaqt, tajriba, muvaffaqiyat, AKT, pedagogik vazifa, o‘zga o‘tirish, yaxshilash, almashtirish.*

ABSTRACT

According to the head of our state, Shavkat Mirziyoyev, the teachings of "What changes the worldview - science, income, benefit" are the best motivation for the youth of New Uzbekistan to learn science.

Key words: *Science, knowledge, time, experience, success, ICT, pedagogical task, change, improvement, replacement.*

KIRISH

Qanday muhim fazilatlar egasi bo‘lishimizga qaramay, har birimiz o‘z faoliyatimiz davomida kam miqdorda bo‘lsa ham xatoga yo‘l qo‘yamiz va bunga haqqimiz bor. Ularni kelgusida bizga foydasi tegishi mumkin bo‘lgan tajriba deb hisoblaymiz. Muvaffaqiyat to‘g‘ridan-to‘g‘ri biz tomoningizdan o‘tkazilgan tajribalar soniga bog‘liq [3].

Har bir sohada yuqori malakali, haqiqiy mutaxassisdan saboq olish kerak. Aks holda, boshqa usullar chalkashlikka olib keladi. Vaholanki, domlanning dars berish uslubiga hamisha amal qilingan. Axir, bu ishonchli bilimga ega bo‘lishning yagona yo‘li.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Bir yutuq barcha muvaffaqiyatsiz urinishlaringizni “yuvib ketadi”. Tomas Edison ishqorli akkumulyatorni ixtiro qilgunga qadar 50 mingdan oITiq muvaffaqiyatsiz tajribalar o‘tkazgan. [5] Mukammal lampani yaratish uchun esa 9 mingdan oITiq muvaffaqiyatsiz tajriba olib borishiga to‘g‘ri kelgan. Shunday bo‘lsa-da, umrining oxiriga borib Edison 1100 patentga egalik qilgan. Qissadan hissa shuki, bilim olish katta mashaqqat talab etadi.

NATIJALAR

Ayni paytda universitetda raqamli transformatsiya amalga oshirilmoqda, bu ichki yangilanishga asoslangan faoliyatning zamonaviy modelini qabul qilish, ilg‘or raqamli texnologiyalardan foydalanish asosida universitetda o‘zgarishlar va innovatsiyalar zarurligini anglashdan iborat. Universitetning raqamli transformatsiyasining muhim qismi ta‘lim jarayonini raqamlashtirishdir. Elektron ta‘lim va raqamli texnologiyalardan foydalanish universitetni rivojlantirishning strategik ustuvor yo‘nalishi va samarali pedagogik texnologiyalardan foydalanishga asoslangan raqobatbardosh ta‘lim dasturlarini yaratish shaITidir [4].

Raqamli texnologiyalar va resurslarning ta‘lim jarayoniga kirib borishi quyida sanab o‘tilgan shaITlarga asoslanadi.

- Ta‘lim jarayoni ijodkorlikka asoslanishi va fan bilimlarini egallashni ta‘lim, tadqiqot faoliyati va amaliy mashg‘ulotlar bilan uzviy bog‘lashi kerak.
- Ta‘lim siyosati raqamli didaktikadan foydalanishni, moslashuvchan ta‘lim modellarini va norasmiy ta‘limni tan olishni o‘z ichiga olishi kerak.
- Ta‘lim texnologiyalari ta‘lim sifatini va talabga javob beradigan kompetensiyalarni shakllantirishni kafolatlashi kerak.
- E-learning ta‘lim samaradorligi va qulayligini oshirishga qaratilgan bo‘lib, ochiq ta‘lim resurslaridan foydalanishni nazarda tutadi va zamonaviy yoshlarning “doim aloqada bo‘lish” istagiga mos keladi.

Uzoq vaqt davomida SAMGTUda, boshqa universitetlarda bo'lgani kabi, raqamli texnologiyalarni joriy etish, qoida tariqasida, faqat 1 va 2 darajalarda sodir bo'ldi. Natijada, o'quv jarayoni raqamli texnologiyalardan muntazam foydalanishga qaratilgan bo'lib chiqdi. texnologiyalar. Binobarin, ularning amalga oshirilishi ta'lim sifatining oshishiga, yangi ta'lim natijalariga erishilishiga olib kelishini kutish qiyin.

E-LEARNING

Elektron ta'lim - bu kompyuter va zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalangan holda o'rganish. Elektron ta'lim tufayli talabalar:

- istalgan joyda va istalgan vaqtda bilim olish;
- kompyuter, planshet, telefonda o'quv materiallari bilan mustaqil ishlash;
- onlayn konsultatsiyalar, maslahatlar, o'qituvchilarning baholashlarini olish;
- chatlar, forumlar va vebinarlar orqali o'qituvchi va bir-biri bilan masofadan turib muloqot qilish.

Universitetda elektron ta'limni joriy etishning asosiy talablari: o'qitish shaxsiylashtirilgan, o'zlashtirishga asoslangan va interaktiv bo'lishi kerak. Shaxsiylashtirish har bir talabaning o'ziga xos ehtiyojlarini qondirish uchun zarur. O'quvchilarning kontseptual masalalarni chuqur anglashlari uchun sharoit yaratish maqsadida asosiy e'tibor o'zlashtirishga qaratilishi kerak. O'rganish va hamkorlikdagi loyihalarda interfaol va guruh modellari rag'batlantiriladi [4].

Elektron ta'lim universitet talabalariga quyidagi imtiyozlarni beradi:

- talabalarning elektron kurs materiallaridan kechayu kunduz foydalanishlari va ularni qulay vaqtda, qulay joyda, o'z tezligida o'zlashtirishlari;
- talabalar va o'qituvchilar va talabalar o'ITasidagi aloqa vositalari istalgan vaqtda va istalgan joyda mavjud;
- talaba ish yoki sevimli mashg'ulotlariga ko'proq vaqt ajratish imkoniyatiga ega bo'lsa, yanada moslashuvchan jadval bo'yicha o'qish imkoniyati mavjud;
- o'quvchining o'qituvchiga bog'liqligi kamayadi, o'quv natijalarini baholash ob'ektiv bo'ladi, muloqot va test sinovlarida psixologik keskinlik pasayadi;

- masofaviy ta'lim jarayonida talabalar kunduzgi bo'lim talabalari bilan bir xil darajada zarur bilim va ko'nikmalarni egallash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

O'qituvchilar ham elektron ta'lim texnologiyalaridan foydalanishga qiziqishadi, chunki:

- fanning mazmunini elektron muhitda taqdim etish uchun o'qituvchi turli vositalardan (matn, gipermatn, multimedia, interaktivlik) foydalanishi mumkin va b;

XULOSA O'RNIDA

SAMGTUda elektron ta'lim quyidagi shakllarda amalga oshiriladi, ular sinf va elektron komponentlar o'ITasidagi ishlarni taqsimlash va o'quv jarayonini tashkil etish usullarida bir-biridan farq qiladi:

- veb-quvvatlash yordamida an'anaviy ta'lim (vab-fasillashtirilgan ta'lim, o'quv materiallarini talabalarga etkazish uchun elektron ta'lim tizimi qo'llaniladi, ular bilan ular asosan mustaqil ishlaydi);

- aralash ta'lim (aralashirilgan ta'lim, bilimlarni uzatish bilan bog'liq bo'lgan kursning kontakt ishining kamida 80% onlayn tarzda amalga oshiriladi; sinfda o'qitish odatda seminar tipidagi darslar bilan bog'liq va onlayn darslar bilan birlashtiriladi);

- to'liq onlayn ta'lim (onlayn o'rganish, kursning 80% dan oITig'i onlayn, ko'pincha yuzma-yuz muloqotsiz).

ADABIYOTLAR

1. Мирзиёев Ш. М. «Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз». - Тошкент: «Ўзбекистон" НМИУ, 2017. - 592 б.
2. Мирзиёев Ш. М. «Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз». - Тошкент: «Ўзбекистон" НМИУ, 2017. - 592 б.
3. Karimov I.A. «Barkamol avlod- O'zbekiston taraqqivotining poydevori». - T.: Sharq, 1997. 2. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat - yeneilmas kuch— T.: Ma'naviyat, 2008.
4. Бурхонов Б.Н., Усаров А.А. «Маъруза машгулотларида миниконференция усули» проф. Кувондиқов О.К. таваллудининг 80 йиллигига бағишланган илмий-амалий анжуман материаллари., 2019 Самарканд,
5. Беспалко В.П. Слагаемые подогогической технологии—М.: Педагогика, 1989.